

SNOMED CT Käyttöönoton tuki 2022 -projekti

Mikko Härkönen THL SNOMED CT NRC Finland

Mikko Härkönen

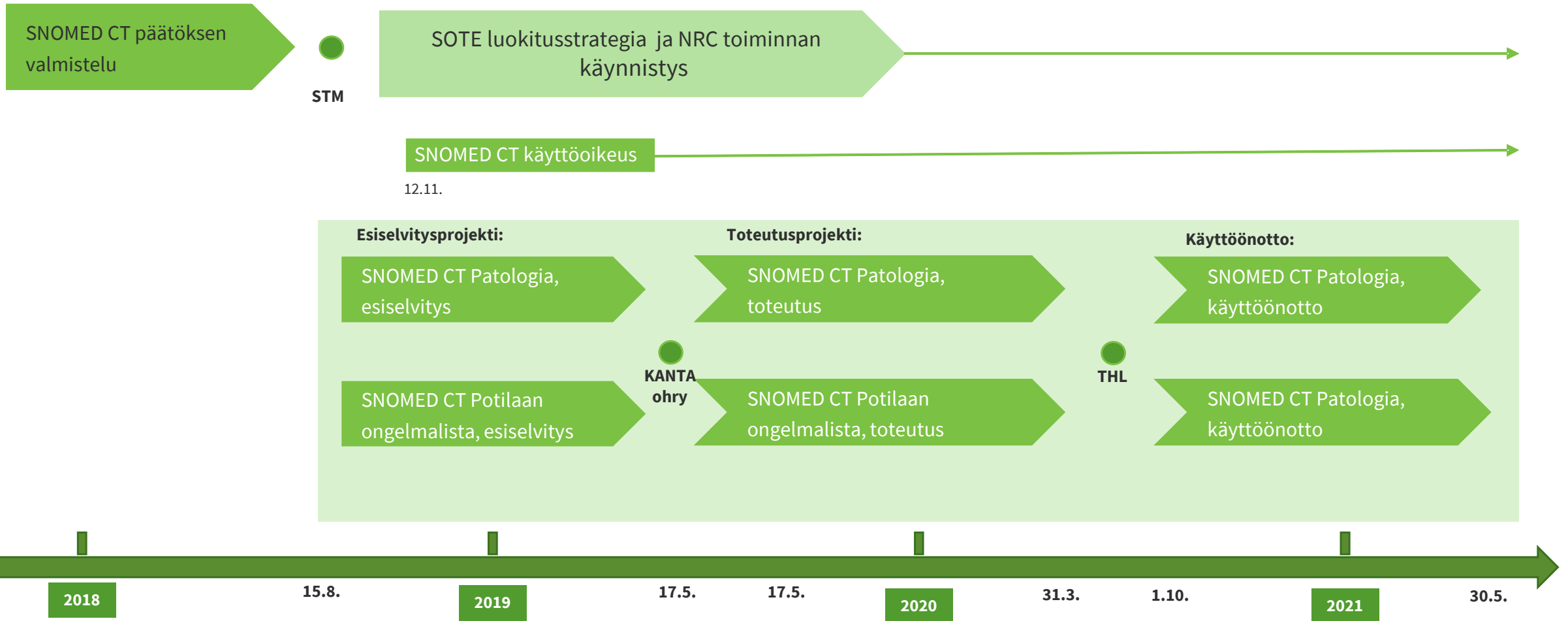
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Taustaa

- Projekti on jatkoa 2019 alkaneelle projektille SNOMED CT käyttöönotto 2020-2021 –projektille, missä tuettiin kahta kansallista osakokonaisuutta ja sovellusaluetta: patologian löydösluokitus sekä SNOMED CT:n hyödyntäminen Terveysongelmat ja kontaktien syyt –koodiston avulla.

SNOMED CT:n Suomen käyttöönoton vaiheet

SNOMED CT ja patologian löydösluokitus

Miksi patologian löydösluokitus?

- Kaikissa Suomen patologian laboratorioissa on ollut käytössä jo 1980-luvulta saakka SNOMED II luokitus, jonka harmonisointi ja nykyaikaistaminen on noussut tärkeäksi uudistamisen kohteeksi mm. geeni- ja biopankkitoiminnan käynnistämisen sekä hoidon laatuvertailun liittyvien hankkeiden yhteydessä.
- Tavoitteeksi asetettiin yo-sairaaloiden tarpeisiin harmonisoitu löydösluokitus
 - sen avulla voidaan patologian löydöstietoja käyttää nykyistä paremmin laboratoriodien diagnostiikan kehittämiseen, geeni- ja biopankki sekä kansallisiin hoidon laatumittaushankkeisiin.
 - Lisäksi harmonisoinnilla tavoitellaan Suomen syöpärekisteriin tulevien ilmoitusten laadun parantamista, jotta ilmoitusten virheiden ja epäselvyyksien selvittelyyn menevä työmäärä vähenisi selvästi.
- Patologian löydösluokituksen harmonisointi tehtiin analysoimalla seitsemän vuoden ajalta kaikissa yo-sairaaloissa kaikkien patologian vastausten löydöstiedot (n. 7,5 milj. kpl).
- Samalla etsittiin vastaavuudet nykyisin käytössä olevan SNOMED II luokituksen ja kansallisen referenssiluokituksen välillä. Kertynyttä löydösluokitusta verrattiin NHS:n vastaavaan SNOMED CT osajoukkoon.

SNOMED CT patologian löydösluokituksen käyttöönotolla tavoiteltavat toiminnalliset ja taloudelliset hyödyt

- Kansallisen löydösluokituksen uudet versiot saadaan mahdollisimman vähällä työllä ja kustannuksilla päivitetyksi laboratorioden tietojärjestelmiin. WHO Blue Book yms. kansainväliset määritykset saadaan päivitettyä mahdollisimman ajantasaisesti ja yhtenäisellä tavalla kaikkien laboratorioden tietojärjestelmiin
- Näytearkistojen hakujen laatu paranee yhtenäisen luokituksen avulla. Hyöty liittyy jatkossa digitaalisten kuva-arkistojen hakutoiminnallisuuksiin. Jokaiseen kuvaan liittyy metatietona *SNOMED CT PAT* diagnoositieto.
- Laboratoriokohtaiset väliaikaiset luokat/koodit saadaan hallitusti vastaamaan kansallisia/kansainvälisiä luokituksia ja estetään luokitusten uudelleen rapautuminen.
- Laboratorioden diagnostiikan tilastolliseen laadunvarmistamiseen luodaan hyvät edellytykset. Patologian laboratorioden keskinäinen benchmarking helpottuu ja mahdollistaa laatu järjestelmien kehittämisen

SNOMED CT patologian löydösluokituksen konkreettiset tuotokset

- Tavoitteena oli tuottaa ensimmäinen versio kansallisesta referenssiluokituksesta, joka olisi yo-sairaaloiden näkemys patologian laboratorioiden SNOMED CT –pohjaisesta löydösluokituksesta.
- Jakelu tapahtuu THL:n koodistopalvelimen ja lisäksi SNOMED int. mlds-palvelimen kautta.
- Asteittainen käyttöönotto yo-laboratorioissa vuosien 2021 ja 2022 aikana sekä siirtyä rakenteisen tiedon käyttöön Suomen Syöpärekisterin laboratorioilmoitusten tiedonsiirrossa 2022 kuluessa.

SNOMED CT ja potilaan ongelmalista

Potilaan ongelmallistan käyttönotolla tavoiteltavat toiminnalliset ja taloudelliset hyödyt

- Tämä kokonaisuus edellyttää vielä keskustelua ja valmistelua. Asiassa haastateltiin joiden sairaanhoitopiirien, Kelan ja THL:n asiantuntijoita ja käytännössä kaikki potilastietojärjestelmiä toimittavien yritysten asiantuntijat. Haastattelujen pohjalta tehtiin analyysi SNOMED CT Potilaan ongelmallistan eri käyttötapauksista ja niiden soveltuvuudesta.

Terveysongelmat ja kontaktien syyt

Soveltamis- kohde	Kuvaus	Arvio hyödyistä
Kansalaisso- vellukset	Erilaiset itsehoito- ja muut edustajärjestelmät tai ensikontaktin järjestelmät, esim. Omaolo, Apotti/Maisa, Kanta-palvelu, Ensihoito, 116117-sovellus	Jos luokitus on yhteismitallinen palveluntuottajien käyttämien kertomusjärjestelmien kanssa, niin tällöin mahdollistuu tietojen siirto säilyttäen semanttisen merkityksen. Hyötynä voisi olla hoitoketjujen laadun analysoinnin mahdollistuminen ensi kontaktissa juurisyyntä hoitoon.
Perustietojen kirjaaminen kertomusjärjes- telmiin	Kansainvälisiä esimerkkejä löytyy CORE Problem list käytöstä, jossa kertomukseen kirjataan hoitamisen kohteena oleva ongelma tätä luokitusta. Potilaan ongelmalistan käsitteistä saadaan algoritmisesti tuotettua esim. ICD-10 luokat.	ICD-10 luokituksen käyttö lääkäreillä dg kirjauksissa on ns. kiveen hakattu käytäntö. Kartoituksen perusteella dg-kirjaamiskäytäntöä ei kannata lähteä muuttamaan lähivuosina. Toiminnoissa, joissa potilas tai hoitaja kirjaa oireita, toimenpiteitä tai yhteydenoton syitä, tästä voi olla hyötyä. Yksi vaihtoehto keskeisten terveystietojen tulevien versioiden kohdalla käynnin syy – tyyppisten tietojen kirjaamisessa tämä olisi yksi vaihtoehto
Tietojen toisiokäyttö (tilastollinen/ analyttinen käyttö)	Projektin kuluessa tuli erityisesti esiin hoitoketjujen analysointi, jossa tietyn ongelman hoidon toteutumisesta tuotetaan tilastopalautetta. Tästä käytettiin myös termiä kansanterveydellisten ongelmien monitorointi.	Tilastollisten havaintoyksiköiden muodostamiseksi rakennetut algoritmit ja niiden käyttämät koodit saadaan geneerisiksi ja helposti käyttöönotettavaksi eri järjestelmissä ja tilanteissa. Lisäksi SNOMED CT mahdollistaa hierarkkisten ja muiden relaatioiden hyödyntämisen analytiikassa ja hakutoiminnoissa.

Potilaan ongelmalistaan konkreettiset tuotokset – suunnitelma vs. toteutuma

- Suunnitelmana oli, että päivitetään SNOMED CT Terveysongelmat ja kontaktien syyt -koodisto vastaamaan viimeisintä CORE Problem list määritystä
- Analyysi SNOMED CT Terveysongelmat ja kontaktien syyt vastaavuuksista muihin terveysongelmat ja kontaktien syyt -tietojoukkoihin
- SNOMED CT Terveysongelmat ja kontaktien syyt käyttötapaukset - kuvaukset ja analyysit
- Selvitys pilotoinnin mahdollisuuksista

Potilaan ongelmalistaan konkreettiset tuotokset – suunnitelma vs. toteutuma

2

- Toteuma: käännetty 6150 englanninkielistä käsitettä suomeksi, mukana ensisijainen ammattilaistermi sekä kansalaistermi (patient-friendly term). Nämä julkaistu koodistopalvelimella 2020. Sen jälkeen muutokset on käyty läpi kv-julkaisujen osalta, tehty käännökset uusille termeille ja tavoitteena päivittää vielä 2022 aikana.
- Tuotettu vastaavuustaulut ICD-10:n ja SNOMED CT Terveysongelmat ja kontaktien syyt –koodiston välillä (Huom. Ei vielä ladattu koodistopalvelimelle) sekä ammattilaistermien ruotsinkieliset versiot.

Muuta projektia edistävää toimintaa

- Vastaavuustaulukot:
 - SNOMED CT vs. kansalliset koodistot
 - ICD-10
 - Rajat ylittävän terveystalveluiden tarvitsemat koodistot (mm. toimenpiteet, veriryhmä)
 - ICPC-3 (tulossa koodistopalvelimelle)

sct_conceptid	mapGroup	mapPriority	mapRule	mapAdvice	mapTarget
301327002	1	1	TRUE	MAP SOURCE CONCEPT CANNOT BE CLASSIFIED WITH AVAILABLE DAT	
301327002	1	1	TRUE	MAP SOURCE CONCEPT CANNOT BE CLASSIFIED WITH AVAILABLE DAT	
246951001	1	1	TRUE	ALWAYS H10.8	H10.8
291710005	2	1	TRUE	ALWAYS X44 POSSIBLE REQUIREMENT FOR PLACE OF OCCURRENCE	X44
291710005	2	1	TRUE	ALWAYS X44 POSSIBLE REQUIREMENT FOR PLACE OF OCCURRENCE	X44
472759003	1	1	TRUE	ALWAYS I27.2	I27.2
53597009	1	1	TRUE	ALWAYS L56.2	L56.2
1086851000119100	1	1	TRUE	ALWAYS K06.8	K06.8
473380002	2	1	TRUE	ALWAYS Q23.8	Q23.8
276542009	1	1	TRUE	ALWAYS P24.3	P24.3
262616003	1	1	TRUE	ALWAYS T19.8	T19.8
262616003	1	1	TRUE	ALWAYS T19.8 POSSIBLE REQUIREMENT FOR AN EXTERNAL CAUSE C	T19.8
110082000	1	1	TRUE	ALWAYS S02.61 MAPPED FOLLOWING WHO GUIDANCE POSSIBLE R	S02.61
50581000	1	1	TRUE	ALWAYS M31.0	M31.0
408340004	1	1	TRUE	MAP SOURCE CONCEPT CANNOT BE CLASSIFIED WITH AVAILABLE DAT	
24414006	1	1	TRUE	ALWAYS N64.9	N64.9
389089009	1	1	TRUE	ALWAYS G93.1	G93.1
313000007	1	1	TRUE	ALWAYS H35.0	H35.0

Jatkosuunnitelma

- Työ edelleen jatkuu ja uusia käyttökohteita voi ehdottaa Koodistopalveluun.
- Suomi varautuu EU-rajat ylittävien terveystietopalveluiden ja potilastietojen välittämiseen toiseen EU-maahan ja useissa määrityksissä SNOMED CT on laajalti esillä yhtenä vartenotettavana vaihtoehtona suositeltavaksi termistöksi.
- Asiantuntijoiden mielestä kansainvälisten ja myös kansallisten SNOMED CT referenssijoukkojen käyttö pitää olla ensisijainen valinta uuden suomalaisten terveydenhuollon kansallisen tietoinfrastruktuurin kehittämisessä. Tämä auttaa myös suomalaisten innovaatioiden ja tuotteiden vientiä muihin maihin.

Jatkosuunnitelmia 2

- Patologian löydösluokituksen vakiinnuttaminen osaksi patologian laboratorioden LIS-järjestelmiä, myös muualla kuin yo-sairaالاتasolla
- Sytologian löydösluokituksen erityispiirteiden lisääminen osaksi SNOMED CT patologian löydösluokitusta
- Potilaan ongelmalistan osajoukot käyttökohteittain, niiden pilotointi ja käyttö kansanterveydellisten ongelmien monitoroinnissa (mm. verenpaine tauti, ASO-tauti, COPD)
- SNOMED CT:n hyödyntäminen tilastoanalytiikassa, analysoinnissa ja tiedolla johtamisessa

Ehdotuksia seuraavista käyttökohteista

- Vastaavuustauluja lisää!
- Käännöstyötä EN-FI (vastaavuudet SV)
- Mitä muuta?

Kiitos ! Kysymyksiä? Kommentteja?

SNOMED CT seminaari 2022

1.11.2022

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos